

TULEVAISUUDEN TRENDIKORTTI JÄRJESTÖLLE

TURVALLISUUS

HUMAK®

Kuntoutussäätiö

Euroopan unionin
osarahoittama

SISÄINEN TURVALLISUUS

Sisäisellä turvallisuudella tarkoitetaan niitä yhteiskunnan ominaisuuksia, joiden johdosta väestö voi nauttia oikeusjärjestelmän takaamista oikeuksista ja vapauksista ilman rikollisuudesta, häiriöistä, onnettomuuksista ja kansallisista tai kansainvälisistä ilmiöistä johtuvaa pelkoa tai turvattomuutta (Sisäministeriö).

KYSYMYS

Miten järjestömme vaikuttaa suomalaisten sisäiseen turvallisuuteen?

SOSIAALINEN PÄÄOMA JA LUOTTAMUS

Kansalaisyhteiskunnan keskeisen rakenteen muodostavat perinteisesti erilaiset järjestöt. Suomessa järjestötoiminnalla on ollut erityisen suuri merkitys yhteiskunnan kehittämisessä ja hyvinvoinnin rakentamisessa. Suomessa juuri järjestöt ovat lisänneet kansalaisten sosiaalista pääomaa ja luottamusta.

(SOSTE Suomen Sosiaali ja Terveys ry 2018.)

KYSYMYS

Miten järjestönä lisäämme kansalaisten sosiaalista pääomaa ja luottamusta?

VAPAA KANSALAI- YHTEISKUNTA

Vahva ja vapaa kansalaisyhteiskunta on yhteiskuntarauhan edellytys. Onko julkisen vallan suhtautuminen kansalaisyhteiskuntaan kuitenkin muuttumassa? Usein järjestöt kokevat joutuvansa sopeutumaan yksityisen tai julkisen sektorin pelisääntöihin, vaikka kolmas sektori on oma autonominen osansa yhteiskuntaa.

(SOSTE Suomen Sosiaali ja Terveys ry 2018.)

KYSYMYS

Miten järjestönä vaikutamme siihen, että kansalaisyhteiskunta säilyy vahvana ja vapaana?

KRIISINKESTÄVYYS

Kansalaisyhteiskunta on merkittävä osa kriisinkestävyyttä eli resilienssiä. Yksi järjestötoiminnan monista merkityksistä on se, että järjestöt pystyvät tavoittamaan ihmisiä, joita muut eivät. Yhdessä toimiminen luo valmiutta toimia myös häiriötilanteissa ja huolehtia siitä, ettei kenenkään avun tarve jää huomaamatta.

(Mäenpää ym. 2025.)

KYSYMYS

Miten järjestömme toimii häiriötilanteissa ja varmistaa haavoittuvassa asemassa olevien tavoittamisen?

ARVOJEN SIRPALOITUMINEN

Suomalainen yhteiskunta moniarvoistuu usean tekijän vaikutuksesta. Arvoyhteisöjen monimuotoisuus yhteiskunnassa on voimavara, joka voi lisätä suomalaisen yhteiskunnan kehittymistä, mutta arvojen sirpaloittuminen voi myös eriyttää ihmisryhmiä toisistaan ja lisätä vastakkainasetteluja sekä konflikteja ryhmien välillä.

(Sisäministeriö.)

KYSYMYS

Minkälaiset arvot järjestömme toiminnassa toteutuvat?

KOKONAIS- TURVALLISUUS

Kokonaisturvallisuus on suomalaisen varautumisen yhteistoimintamalli, jossa yhteiskunnan elintärkeistä toiminnoista huolehditaan viranomais-
ten, elinkeinoelämän, järjestöjen ja kansalaisten yhteistyönä

(Sisäministeriö).

KYSYMYS

Minkälainen rooli järjestöllämme on suomalaisten kokonaisturvallisuudesta huolehtimisessa?

MAAHANMUUTTO

Maahanmuutto on Suomelle voimavarakysymys muun muassa väestön ikärakenteen, työllisyyden ja Suomen kilpailukyvyn näkökulmasta, mutta samalla sen laajuus ja luonne ovat vaikeasti ennakoitavissa ja ohjattavissa. Maahanmuuttoon liittyykin erilaisia turvallisuusvaikutuksia (Sisäministeriö).

KYSYMYS

Miten järjestömme vaikuttaa tai voisi vaikuttaa maahanmuuttoon liittyviin turvallisuusvaikutuksiin?

MONIMUOTOINEN SYRJÄYTYMINEN

Suomessa taloudellinen hyvinvointi polarisoituu eri väestöryhmien ja alueiden välillä. Myös sosiaalinen, sivistyksellinen ja terveydellinen polarisaatiokehitys haastaa turvallista hyvinvointiyhteiskuntaamme.

(Sisäministeriö.)

KYSYMYS

Miten järjestömme ennaltaehkäisee ja/tai vähentää syrjäytymistä?

TURVALLISUUDEN TUNNE

Yhteiskunnan turvallisuuden perusta on yksilöiden omassa toiminnassa ja valinnoissa. Turvallisuuden tuntee- seen myötävaikuttavat oman elämän hallinnan kokemus, merkityksellinen tekeminen, vaikutusmahdollisuudet ja yhteisöllisyyden kokemukset.

(Sisäministeriö.)

KYSYMYS

Miten järjestömme tukee yksilöiden turvallisuuden tunnetta?

TURVALLISUUS- AJATTELU

Vakiintuneessa turvallisuusajattelussa turvallisuus on nähty erillisenä kokonaisuutena, johon reagoidaan vasta, kun jotain sitä uhkaavaa on jo tapahtunut. Tulevaisuudessa turvallisuusajattelussa on pureuduttava ongelmien syihin jo ennen kuin seuraukset laajenevat turvallisuushaasteiksi.

(Sisäministeriö.)

KYSYMYS

Miten järjestössämme on varauduttu mahdollisiin turvallisuushaasteisiin?

TURVALLISUUS-STRATEGIA

Yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden yleiset periaatteet linjataan Suomen turvallisuusstrategiassa, jossa elintärkeiksi toiminnoiksi määritellään:

1) henkinen kriisinkestävyys, 2) johtaminen, 3) kansainvälinen ja EU-toiminta, 4) puolustuskyky, 5) sisäinen turvallisuus, 6) väestön toimintakyky ja palvelut sekä 7) talous, infrastruktuuri ja huoltovarmuus

(Sisäministeriö).

KYSYMYS

Miten järjestömme linkittyy turvallisuusstrategiaan?

EPÄMUODOLLINEN KANSALAISTOIMINTA

Tietoyhteiskuntakehityksen myötä myös Suomessa on syntynyt yhä enemmän verkostoituvaa, epämuodollista ja projektiluonteista kansalaistoimintaa. Epämuodollisen kansalaistoiminnan haasteena ovat usein toiminnan pitkäjänteisyyden turvaaminen ja vastuukysymykset. Järjestöt ovatkin pyrkineet uudistumaan ja kehittämään toimintaansa sellaiseksi, että uudentyyppinen kevyempi ja lyhytkestoisempi kansalais-toiminta olisi mahdollista niiden suojissa ja vastuurakenteissa.

(SOSTE Suomen Sosiaali ja Terveys 2018.)

KYSYMYS

Miten järjestömme toteuttaa tai voisi toteuttaa epämuodollisempaa kansalais-toimintaa?